

Przemiany termodynamiczne

Przemiana izotermiczna

Przemiana izotermiczna jest przemianą, w której temperatura układu jest stała:

$$dT = 0,$$

czyli:

$$T_1 = T_2 = T_3 = \dots = T_n = \text{const.}$$

Udowodnimy, że równanie stanu gazu przyjmuje wtedy postać:

$$p_1V_1 = p_2V_2 = \dots = pV = RT.$$

Pisząc I Zasadę Termodynamiki dla przemiany mamy:

$$dU - pdV = dQ.$$

Wiedząc, że zmiana energii wewnętrznej wiąże się z zmianą temperatury zapisujemy:

$$dU = c_v dT,$$

ale w przemianie izotermicznej $dT = 0$, więc nie mamy tu do czynienia ze zmianą energii wewnętrznej układu:

$$dU = 0.$$

Możemy więc zapisać I Zasadę Termodynamiki następująco:

$$-pdV = dQ,$$

przy czym wiedząc, że zmiana dQ wynosi:

$$dQ = c_p dT$$

możemy dalej zapisać:

$$-pdV = c_p dT.$$

Jak już wiemy c_p i c_v związane są przez R :

$$c_p - c_v = R,$$

więc możemy dalej przekształcić:

$$\begin{aligned} -pdV &= (R - c_v)dT \\ -pdV &= RdT - c_v dT \end{aligned}$$

Wiedząc, że:

$$dT = 0$$

mamy:

$$-pdV = RdT.$$

Korzystamy teraz z równania stanu gazu i obliczmy pochodną:

$$pV = RT,$$

$$Vdp = RdT.$$

Podstawiając otrzymujemy:

$$-pdV = Vdp.$$

Porządkując równanie rozwiązujemy je całkując obustronnie:

$$\begin{aligned} -\frac{dp}{p} &= \frac{dV}{V}, \\ -\int_{p_1}^{p_2} \frac{1}{p} dp &= \int_{V_1}^{V_2} \frac{1}{V} dV \\ -\ln \frac{V_1}{V_2} &= \ln \frac{p_1}{p_2}. \end{aligned}$$

Korzystając z właściwości logarytmów możemy zapisać:

$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{p_1}{p_2},$$

czyli uogólniając:

$$p_1 V_1 = p_2 V_2 = \dots = p_n V_n = \text{const.}$$

c.n.d.

Otrzymany wzór nosi nazwę wzoru **Boyle'a i Mariotte'a**.

Pracę wykonaną w tej przemianie obliczymy z całki:

$$W = - \int_{V_1}^{V_2} p dV = -RT \int_{V_1}^{V_2} \frac{1}{V} dV = -RT \ln \frac{V_2}{V_1}.$$